

Mikael Nordin: Strike Back 2.0 2018

Talare

Mikael Nordin
Representant för Stockholms LS
av SAC Syndikalisterna

Datum

1 december 2018

Plats

Observatorielunden, Stockholm

Omständigheter

Under 2017 startade SAC Syndikalisterna initiativet "Strike Back", facköverskridande manifestationer ämnade att försvara strejkrätten som föreningen menade höll på att urholkas, bland annat på grund av den utredning om strejkrätten som den dåvarande Socialdemokratiska regeringen tillsatte.

1 Hej mina vänner!

Den 6 november så skickade den socialdemokratiska övergångsregeringen ut ett, förslaget om inskränkningar i fackförbundens stridsrätt på remiss. Och bara det
5 är ju en stor sak och visar hur ivriga de är på att få igenom de här inskränkningarna. Normalt sett så är ju det inget som en övergångsregering ska göra.

I korthet så betyder förslaget att det ska bli förbjudet att vidta några som helst
10 fackliga stridsåtgärder om inte syftet är att trycka på för att få ett kollektivavtal. En del experter menar också att det kommer att bli omöjligt att ta strid för ett eget kollektivavtal om det redan finns ett annat kollektivavtal med en annan fackförening på arbetsplatsen. Flera mycket allvarliga konsekvenser av förslaget har redan påpekats i debatten. Tunga arbetsrättsexperter är mycket kritiska till
15 förslaget och det har ofta talats om risken för gula fack och risken för att avtalsshopping ska bli vanligt i Sverige. Gula fackförbund är alltså fack som kontrolleras av arbetsköparna och avtalsshopping innebär att arbetsköparna väljer det kollektivavtal som är billigast för dem och inte det kollektivavtal arbetarna vill ha.

20

Båda de här sakerna är viktiga och allvarliga, men idag tänkte jag prata om andra, lite mer oförutsedda konsekvenser av förslaget. Saker som man kanske inte tänker på i debatten men som också är mycket allvarliga. Det handlar inte bara om strejker eller blockader som ska förbjudas utan det gäller alla stridsåtgärder.
25 Och för att förstå vilka konsekvenserna kan bli så är det viktigt att förstå vad en stridsåtgärd är för något. Vad är det som de vill förbjuda? Och då behöver vi

titta på vad Arbetsdomstolen, AD, har klassat som stridsåtgärder genom åren. Och i en dom ifrån AD från 2005, dom nummer 16 2005, så säger domstolen att: "I princip varje åtgärd, en handling eller en underlåtenhet av beskaffenhet att kunna faktiskt inverka på den part mot vilken åtgärden riktas" kan vara en stridsåtgärd. Det är alltså ett mycket vidsträckt begrepp. Många handlingar omfattas vilket förstås gör att det blir stora konsekvenser vid ett förbud. En stridsåtgärd kan företas av en organisation på arbetsmarknaden, eller en part i ett anställningsförhållande, alltså ett fack eller en arbetsköpare. Och för vår del här så kan vi alltså definiera en stridsåtgärd som: en åtgärd med ett fackligt syfte, med en kollektiv prägel och som har potential att vara framgångsrik. Det som inte kan klassas som stridsåtgärder är åsiktsyttringar, det vill säga allmänna uttalanden, kritik eller propaganda, begäran om förhandlingar och den typen av grejer. Men kvalificerade åsiktsyttringar med ett tydligt syfte och en reell möjlighet att påverka motparten är klassade som stridsåtgärder enligt AD. I en dom från 1982, dom nummer 31, så klassades en flygbladsutdelning mot söndagsöppet organiserad av Handels som en indirekt bojkottuppmaning och blev då klassad som stridsåtgärd. Ett annat exempel är en annons i en tidning som blev klassad som stridsåtgärd, när 10 elektriker i Västervik söker arbete, från en dom i AD 1986, nummer 130.

Det betyder att det här förbudet mot stridsåtgärder i alla andra fall än då syftet är att teckna kollektivavtal är mycket långtgående. Det kan alltså bli så att ett fackförbund som delar ut flygblad, till exempel för att protestera mot att ett företag inte följer ett kollektivavtal, kan resultera i att det fackförbundet riskerar böter i AD. Om ett fackförbund blir dömt för olovlig stridsåtgärd så kan de bli ersättningsskyldiga för alla påstådda förluster som ett företag kan tänkas ha i samband med en stridsåtgärd och det kan alltså bli väldigt dyrt. En annan viktig konsekvens av förslaget som man inte ofta hör talas om är att företag har en nästan obegränsad rätt att köpa ut anställda. Det vill säga att om de säger upp någon, i strid med lagen, och blir dömda för det så kan de ändå betala sig fria från det och avskeda den anställda. Hittills har arbetare kunnat strejka för att hjälpa sina felaktigt behandlade arbetskamrater, men det här kommer nu att bli omöjligt. Inte minst MeToo-kampanjen har visat oss hur mycket skit det är som förekommer på alla typer av arbetsplatser, och att fackförbund nu ska fräntas all rätt att protestera mot företag eller chefer som beter sig illa, även om det företaget har ett kollektivavtal, är alltså helt katastrofalt.

Det är inte så att det här förbudet är ett kirurgiskt ingrepp, som förbudsivrarna

påstår, utan det är snarare ett gigantiskt hammarslag mot hela den fackliga rörelsen. Och om vi inte lyckas mobilisera brett i alla fackförbund, alltså inte bara i de fristående facken utan även i LO, TCO och i SACO så är det ganska sannolikt att det här förslaget kommer att bli svensk lag.

Men även om det värsta skulle hända så får vi inte glömma bort att det inte blir omöjligt att kämpa bara för att det inte är tillåtet. Vi kommer ju alltid att strida för vår rätt och det finns en stor frihet i att vidta stridsåtgärder helt utanför de lagar som försöker begränsa dem. Om lagen inte skyddar oss så ska vi heller inte låta den skydda företagare och chefer som gör pengar på vårt arbete. Tänk bara vad skönt det kan bli att slippa skriva strejkvarsel till medlingsinstitutet, och slippa lyssna på oändliga fredpliktsinvändningar och allt annat som företagare och politiker hittar på för att förhindra att vi får vår vilja igenom på arbetsmarknaden.

Sedan 1974 är det förbjudet för arbetstagarorganisationer att stötta olovliga stridsåtgärder. Men när hjältarna i Stockholms sopgubbar blev dömda till böter för olovlig strejk så samlade Förbundet Arbetarsolidaritet ihop till böterna, och det tror jag att de kommer att fortsätta med. Företagarna och cheferna behöver oss och vår arbetskraft, men vi behöver inte dem. Så länge maktförhållanden ser ut på det sättet och vi fortsätter att hålla ihop så finns det ingenting som kan stoppa oss.

Så även om det värsta händer och om strejkrätten är förlorad om ett år så vet vi att strejken kommer att fortsätta leva!

Tack!

Källa

<div>Transkriberat från videoinspelning: Strike Back 2.0: Micke Nordin från SAC:s centralkommitté håller tal, publicerad på YouTube, uppladdad av "SAC Syndikalisterna", 7/12 2018 (Transkriberat 25/9 2026) </div>

Taggar

Fackförbund, Facklig kamp, Politiska tal, SAC, SAC Syndikalisterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/mikael-nordin-strike-back-2-0-2018>